

Kazanılmayan Savaşta Yeni Bir İsim Nükleer Kore!

Güneydoğu Asya'da nükleer savaş rüzgarları esiyor... Kuzey Kore'nin uluslararası nükleer denetime izin vermemesi, Pyongyang'ın nükleer bomba üretmiş olması olasılığını güçlendiriyor. Bu olasılığın bölge güvenliği için ciddi bir tehdit oluşturduğuna hiç kuşku yok. Ancak, Kuzey Kore'nin İran'a satmayı düşündüğü atom teknolojinin Hizbullah gibi radikal İslamcı grupların elinde dünya barışı için ne kadar tehlikeli olacağı düşünüldüğünde, sorunun boyutları daha iyi anlaşılmaktadır.

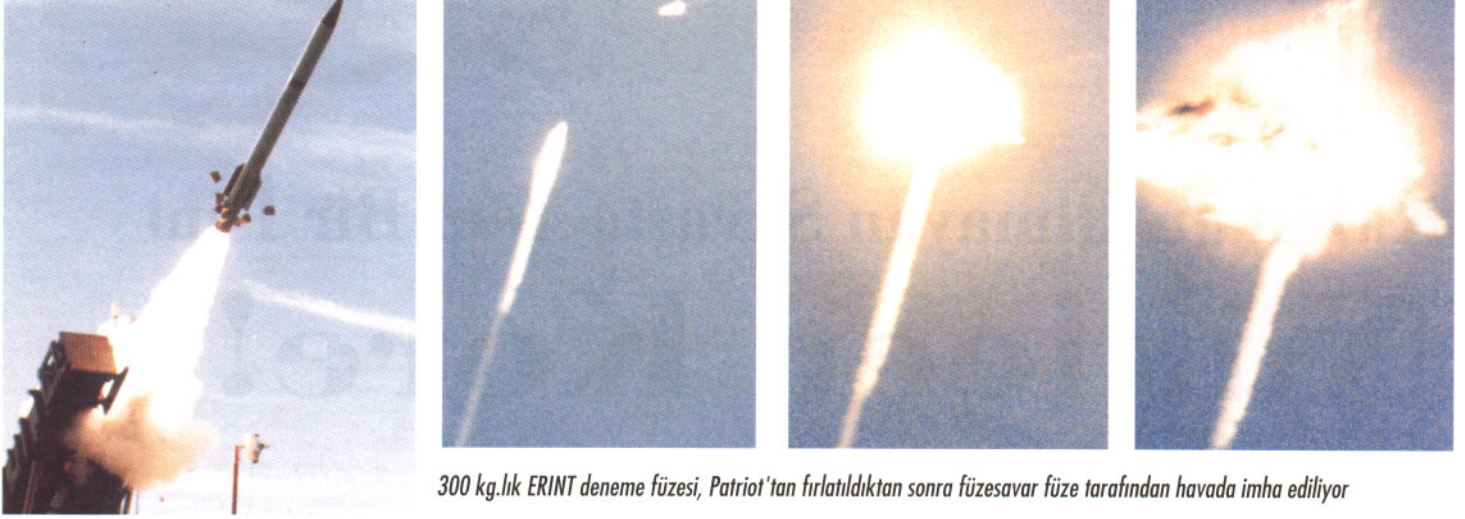
KİM İL SUNG hükümeti, 1993 Şubat'ından beri Kuzey Kore'nin nükleer tesislerini denetlemek üzere ülkede bulunan Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA) gözlemcilerinin çalışmalarını engelliyordu. 1993 Temmuz'unda Amerikan Haberalma Örgütü CIA, Kuzey Kore'nin Japon Denizi üzerinde başarılı bir Nodong-1 denemesi yaptığını belirlemiştir. 1993 Aralık ayında ABD'nin Kim İl Sung rejiminin en az bir atom bombasına sahip olduğunu iddia etmesi ve bu iddianın 1994 Ocak ayında Rus nükleer uzmanlarınca doğrulanmasından sonra Japonya'nın kaygıları daha da artmıştır. Kuzey Kore'de konuşlandırılmış bir Nodong-1 füzesinin taşıdığı multikilotonluk nükleer başlığı Tokyo veya Osaka üzerine bırakması için sadece altı dakikanın yeterli olduğu düşünülürse, Japonya'nın Kuzey Kore'nin bu denemesinden neden kaygılandığı anlaşılabilir. 7 Nisan 1994'de bir Kuzey Kore yet-

kilisi, ülkesinin nükleer silah üretmesinin Güney Kore ya da Amerika'ya değil öncelikle Japonya'ya yönelik olarak düşünülmesi gerektiğini açıklamıştır. Bu açıklama, Kuzey Kore başkenti Pyongyang'ın olası nükleer hedefi konusunda şimdiye kadarki en açık tehdit niteliğini taşımaktadır.

İlk Kuşular

Kuzey Kore'deki çalışmaları bir yıldır engellenen Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA) gözlemcilerinin Yongbyon nükleer kompleksine girmelerine Mart başlarında yetkililerce izin verilmesinden sonra bu küçük ülke birden dünya kamuoyunun ilgi odağı haline geldi. Kompleksin altı biriminde herşey normal gözükürken, yedinci birimde gözlemcileri kuşkulandıran belirtilere rastlandı. Bu birim, nükleer bomba yapımında kullanılan plutonyu-

300 kg.lık ERINT deneme füzesi, Patriot'tan fırlatıldıktan sonra füzesavar füze tarafından havada imha ediliyor

mun elde edildiği birimdi. Gözlemcilerce, radyoaktif maddeyi tutmak için kullanılan kutunun içine konduğu IAEA mühürlü bölmenin kırılmış olduğu belirlendi. Kuzey Kore'li yetkililer, bunun temizlik görevlisinin suçu olabileceğini belirttiler, ancak IAEA'nın bu kutudan örnek almasına da izin vermediler. Oysa, Kuzey Kore'nin plutonyum stoklarına daha önce el atılıp atılmadığını ancak bu kutudan alınacak örneklerin incelenmesi sonucu belirlemek mümkün olabilecekti.

Gerginlik Tırmanıyor

Kuzey Kore nükleer denetimi reddedince başlayan gerginlik, Pyongyang'ın Kore savaşında 54,246 Amerikan askeri-

nin öldüğünü anımsatması ve yetkililerin "Seoul buradan hiç de uzak değil" şeklindeki beyanlarıyla Güney Kore'ye de sıçradı. Güney Kore 633.000 askeri birliği alarma geçirdi. Ayrıca Amerika'nın Scud'lara karşı geliştirilen 48 Patriot füzelerini topraklarına yerleştirmesini onayladı. ABD'nin Güney Kore'deki 34.830 birliğini tahkim etmesi de bu gelişmelerden sonra gündeme geldi. Kim İl Sung'un askeri tehditlerinin Washington ve Seoul'de bu kadar ciddiye alınmasında, Pyongyang ordusu'nun Güney-Kuzey Kore sınırınının 160 km yakınında mevzilenmiş olması da önemli rol oynuyor. Kuzey Kore ordusu'nun askerden arındırılmış bölgeye girmesi için bir, Seoul'e varması için ise sadece iki saat yeterli. ABD Savunma Bakanı William

Perry Nisan'da yaptığı bir açıklamada Kuzey Kore'deki 25 megavatlık nükleer reaktörün 4-5 atom bombasını birkaç haftada üretebilecek kapasitede olduğunu belirtti. Bu reaktörden başka, bir radyokimya laboratuvarı ile patlayıcılar üzerine deney yapılan bir tesis ve 200 megavatlık yeni bir reaktörün inşaat edilmesi de Kuzey Kore'nin nükleer programını kanıtlamaktadır.

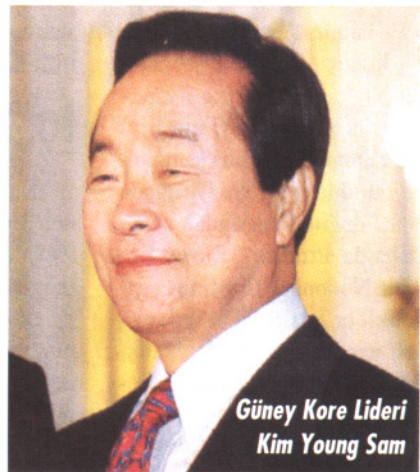
Yıldız Savaşları II

Güney Kore'deki askeri birliklerini Kuzey Kore'nin elinde bulunan orta menzilli Scud'lara karşı korumak için ABD Güney Kore'ye 48 Patriot göndermeyi kararlaştırmıştır. Bir Patriot bataryası, sekiz fırlatıcı ve 64 roket içermektedir. 18 Nisan'da 192 Patriot füzesi, 48 fırlatıcı ve karadan havaya fırlatılan 84 Stinger füzelerini taşıyan Comet ve Meteor isimli Amerikan gemileri ülkenin güneyindeki Pusan limanına varmıştır. ABD'nin göndereceği savunma silahlarının tümünün taşınma işleminin 29 Nisan'a dek tamamlanacağı belirtilmektedir.

Patriotlar, Reagan'ın başkanlık döneminden bu yana etkin bir anti balistik füze sistemi kurma planının bir parçasıdır. Ancak "Yıldız Savaşları" olarak bilinen bu uzay sisteminin çok pahalı oluşu (\$ 30 milyar) ve yüksek teknoloji gerektirmesi, yetkilileri yerde konuşlandırılmış konvansiyonel bir sistem üzerinde durmaya yöneltmiştir. ABD ve Japonya'nın teknolojik-mali işbirliği ile oluşturulması düşünülen sistem özellikle Nodong-1 türü füzelere karşı etkili olacak şekilde planlanmaktadır. 1993 Aralık ayında iki ülke arasında başlayan görüşmeler, TMD (Theatre Missile Defense) olarak adlandırılan bir savunma sistemi geliştirmeye yöneliktir. Bu sistem, 1994 sonunda kullanılmaya hazır olacaktır. 15 m. lik 1 000 km menzilli Nodong-1 türü bir füzenin yaklaşık hızı, 3 km/dak. dır.

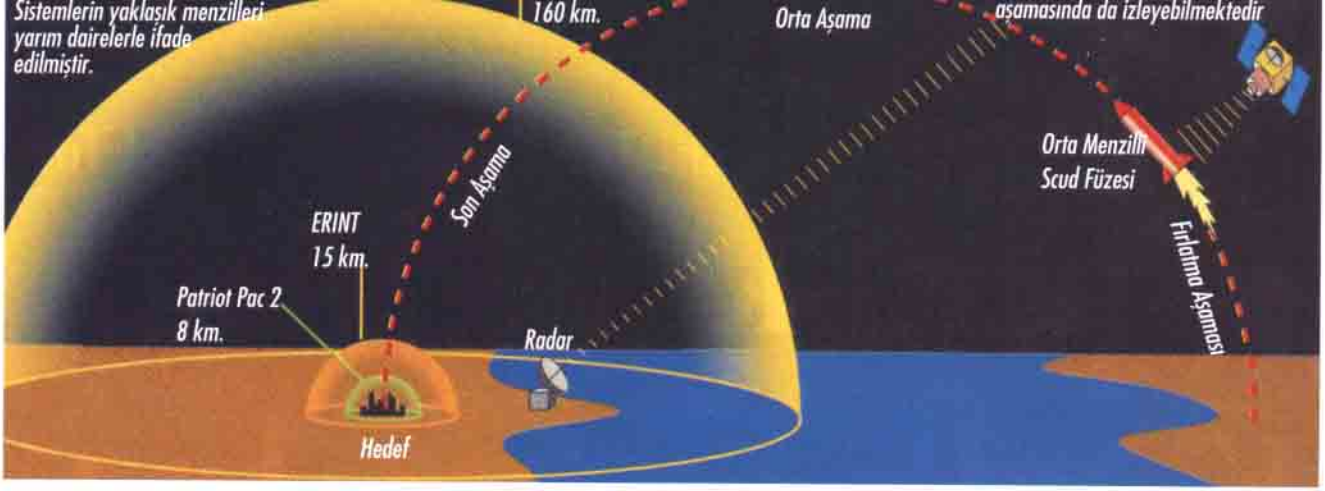

Kuzey Kore lideri
Kim İl Sung

Güney Kore Lideri
Kim Young Sam

ASKERİ DENGE		Kuzey Kore	Güney Kore	ABD
	Birlikler	1 127 000	633 000	34 830
	Savaş Tankları	3 700	1 800	100
	Silahlı Personel Taşıtları/ Savaş Araçları	2 500	3 550	100
	Toplar/Roket Taşıyıcılar	9 080	4 540	100
	Hava Savunma Silahları/Karadan Havaya Fırlatılan Füzeler	18 800	1 450	150
	Hava Gücü	780	600	230
	Denizaltılar	25	4	-
	Deniz Gücü	3	38	-

Bu da, böyle bir füze için en uzak hedefe ulaşmanın sadece 7 dakika süreceği anlamına gelmektedir. Japonya bu sebeple, Rusya'nın Scud ve Çin'in M-11 füzeleri ile benzer özelliklere sahip olan Nodong-1'eri ciddi bir tehdit olarak algılamaktadır.

THAAD ve ERINT, Patriot'un daha gelişmiş ve hızlı versiyonlarıdır. ERINT 4.6 m uzunluğunda, 0.25 m çapında ve 300 kg'lık bir roketir. Maliyeti ise \$ 276 milyondur. THAAD ise yerde konuşlandırılan ve radarla yönetilen bir sistemdir. 6 metre uzunluğunda ve 0.34 m çapındadır. Maliyeti ise \$ 734 milyondur.

Bu silahlar uzun bir süreç sonucu geliştirilebilmiştir. ICBM'lerden (Kıtalararası Balistik Füze) daha yavaş olmalarına karşın, hedefe yakın konuşlandırılabilirleri avantaj sağlamaktadır. ICBM'ler havada 30 dakika kalırken, bu füzelerin havada kalış süresi 5-6 dakikadır. Bu sebeple bu füzelerin imha edilmeleri de ICBM'lere göre daha zordur.

ABD'de, ERINT'in menziline 15 km'nin üzerine çıkarmak için on yıldır süren çalışmalar başarısızlıkla sonuçlanmıştır. THAAD ise gelişmeye daha açık bir sistemdir. Bu sistemle Scud benzeri füzeler hedefin 160 km üstünde yakalanabilmektedir.

THAAD'ın bir avantajı da, hedef füzeyi atmosferin üst tabakasında yakalayabildiği için nükleer ve kimyasal savaş başlıklarının hedefe yaklaşmadan imha edilmesini sağlamaktadır.

Füzesavar, uzaya yerleştirilen "Parlak Gözler" (Brilliant Eyes) ile yönlendirilmektedir. Ancak gelecek yıl başında operasyona başlayabilecek olan sistemin tümünün maliyeti \$ 9.5 milyardır.

Herbiri kimyevi ya da biyolojik zehir taşıyan 50-100 minyatür savaş başlığının orta menzilli füzelere takılabileceğini sağlayan gelişmeler ise savunmayı güçleştirmektedir. Füze saldırısına karşı en etkin silah, savunma amaçlı füzenin, teh-

likeyi kalkış aşamasında durdurmasıdır. Ancak kalkış aşaması sadece 1 dakika sürdüğünden Japonlar bu sistem yerine etkin bir şemsiye projesi geliştirilmesinden yanadırlar.

Casus Uydu

ABD'nin Kuzey Kore'nin nükleer silah üretmesine karşı bulduğu bir çözüm de, uzaya Pyongyang yakınındaki 5 megavatlık nükleer reaktörü denetleyecek bir uydu yerleştirmektir. Uydu reaktörden çıkan ısıyı ölçebildiği sürece ABD, Kuzey Kore'nin nükleer silah üretmediğinden emin olacaktır.

Nükleer silah yapımında kullanılan plutonyumu elde edebilmek için reaktörü durdurup atık yakıtı almak gerekmektedir. Uydu, reaktörün kapatıldığını gösteren önemli bir soğuma tespit ettiğinde Kuzey Kore'nin nükleer silah ürettiği de kesinleşmiş olacaktır.

Panmunjon'da sohbet eden Kuzey ve Güney Kore'li askerler

Çözüm Çabaları

Soruna çözüm bulabilmek için ABD ile Kuzey Kore arasındaki üst düzey görüşmelerine devam ediliyor. Mart ayının son haftasında üçüncü turuna geçilen görüşmelerin gündeminde Kuzey Kore'nin Nükleer Silahların Yayılmasını Önleme Anlaşması'na dönmesi ve ekonomik yardım paketi görüşülüyor.

IAEA genel direktörü Hans Blix'in Kuzey Kore'nin araştırmayı engellediği gerekçesiyle sorunu B.M. Güvenlik Konseyine götürmeyi düşündüğü bildirilmektedir. Konsey'in bu durumda Kuzey Kore'ye ekonomik zorlama tedbirleri uygulama kararı alması beklenebilir. Ancak Çin, Kuzey Kore'ye karşı Güvenlik Konseyi'nde böyle bir kararın alınmasını veto edeceğinden, sorunun bu yoldan çözülmesi oldukça zordur.

Ayrıca Kuzey Kore, bu doğrultuda bir kararı kendisine karşı savaş ilanı olarak yorumlayacağını belirtmiştir. Kaldı ki, Kuzey Kore'nin önemsiz ticaret hacmi düşünülecek olursa, böyle bir ambargonun fazla anlamlı olmayacağı da ortaya çıkacaktır. Clinton yönetimi bunları göz önünde bulundurarak, diplomatik çözüm yolları yerine, ekonomik ve askeri baskı yolları uygulanmasını tercih etmektedir.

ABD Savunma Bakanı William Perry, amaçlarının "Kuzey Kore'nin önemli bir nükleer silah kapasitesine sahip olmasının önlenmesi" olduğunu belirtmiştir. Bu, Kuzey Kore'nin şimdiye kadar ürettiği tahmin edilen bombalara göz yumulacağı ancak yenilerinin yapılmasına izin verilmeyeceği anlamına gelmektedir.

Fusun Oralalp

Kaynaklar

Anderson C. "A Spy Looks Down", Financial Times, March 25, 1994.
Desmond, E. W. "Who will win?" Time, April 4 1994: 22-26.
Gerger, H., Nükleer Tehlike, Nükleer Silahlar ve Nükleer Savaş, Ankara, 1983.
Gerger, H., Yıldız Savaşları Teknolojisi, Sorunları, Sakıncaları, Ankara, 1985.
Mc Allister, J.F.O. "The Koreas, Threats of War", Time, April 4, 1994: 18-20.
Thompson, M. "Technology: Starwars II", Time, February 7, 1994: 22-24.
Van Voorst, B. "Well, Maybe a Nuke or Two", Time, April 11, 1994: 38.